Ghid de reeducare a preoților și credincioșilor ortodocși cu privire la ecumenism și minciunosinodul dinCreta

Editura Mitropoliei Munteniei și Dobrogei a dat publicității un *Ghid tematic privind prelegerile cursurilor pentru gradul II clerical*, o lucrare de 200 de pagini, în care, între alte tematici abordate figurează și un studiu numit "Abordarea temei ecumenismului în contextul tulburărilor legate de sinodul din Creta", scris de arhid. dr. Ioan Mavrichi, consilier patriarhal la Biroul de presă al Patriarhiei Române.

Studiul se constituie într-un veritabil ghid de reeducare și fidelizare a poporului credincios față de ecumenism și sinodul ecumenist din Creta, prin intermediul preoților parohi cursanți pentru gradul II clerical.

Demersul vine în continuarea publicării de către editura Patriarhiei a documentelor oficiale ale sinodului din Creta, în introducerea căreia se spune:

> *Cu Sfântul și Mare Sinod din Creta se scrie o pagină de istorie a Bisericii Ortodoxe contemporane și suntem convinși că trecerea timpului va dovedi însemnătatea acestui eveniment. În același timp, apreciem ca binevenită convocarea propunerea convocării de sinoade panortodoxe la un anumit interval de timp, de șapte sau zece ani, ceea ce ar reprezenta o modalitate de manifestare permanentă și constantă a sinodalității, la cel mai înalt nivel, și o posibilitate de răspuns concret, prin vocea unanimă a Bisericii Ortodoxe, la problemele tot mai diverse ale credincioșilor.*

Materialul de care ne ocupăm aici, studiul din ghidul pastoral, debutează cu un amplu citat din gândirea patriarhului Daniel, în care se spune că "Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe este, în același timp, un eveniment rar și un început al unei normalități", întrucât sinodalitatea este o normă a vieții canonice a Bisericii Ortodoxe.

Tema împlinirii sinodalității Bisericii Ortodoxe la "sfântul și marele sinod" este reluată peste tot în studiu, **ignorând cu totul faptul că la această adunare au participat 10 patriarhii din 14, că cele patru neparticipante au respins deciziile acestui sinod, lucru care face ca sinodalitatea mult invocată să fie de fapt invalidată**, dacă ne gândim că în Ortodoxie hotărârile se iau prin consens unanim, nu prin majoritate.

Mai mult decât atât, Biserici precum Biserica Ortodoxă Georgiană au considerat direct că hotărârile sinodului din Creta nu respectă învățăturile Bisericii, adică sunt eretice. Și atunci, despre ce sinodalitate la nivel panortodox vorbim?

Autismul teologic al ierarhiei se vădește din acest punct de vedere și în citatul din introducerea la cartea dedicată documentelor oficiale ale sinodului mincinos din Creta, în care neparticiparea a patru patriarhii care cuprind două treimi dintre ortodocșii din lume nu a contat, vorbindu-se despre convocări de sinoade panortodoxe la intervale de timp care să reflecte „vocea unanimă a Bisericii Ortodoxe" și să rezolve probleme diverse ale credincioșilor, în condițiile în care minciunosinodul din Creta a reușit doar să creeze probleme diverse credincioșilor, nu să rezolve vreuna.

Primul subtitlu al studiului se numește "Tulburări în BOR legate de sinodul din Creta" și prezintă în aceeași cheie manipulatoare lupta antiecumenistă a credincioșilor și preoților ortodocși români care au întrerupt pomenirea ierarhilor semnatari ai documentelor din Creta.

Autorul își exprimă regretul că "din nefericire, acest Sinod a stârnit în Biserica noastră unele tulburări, alimentate de clerici și credincioși care au oferit o interpretare negativă acestui eveniment, în unele cazuri ajungându-se până la schismă" (p. 181), argumentând că patriarhul României a dat asigurări că sinodul nu a dat dogme noi, ci a fost unul pastoral și misionar, de mărturisire a iubirii lui Hristos pentru Biserica Sa și pentru umanitate. **S-a trecut cu vederea faptul că, deși nu a dat dogme noi, acest sinod a atins dogme vechi, cum ar fi aceea că Biserica Ortodoxă este unica Biserică a lui Hristos, că în afara ei există doar schisme și erezii, care nu pot fi partenere de dialog teologic, nici nu pot fi recunoscute ca "denumiri istorice de biserici"**.

Arhid. dr. Ioan MAVRICHI
Consilier patriarhal – Biroul de Presă al Patriarhiei Române

Abordarea temei ecumenismului în contextul tulburărilor legate de Sinodul din Creta

„Sfântul și Marele Sinod al Bisericilor Ortodoxe este, în același timp, un eveniment rar și începutul unei normalități, deoarece sinodalitatea este o regulă canonică a vieții Bisericilor locale, pentru a exprima unitatea credinței ortodoxe, a vieții sacramentale și a disciplinei canonice a Bisericii celei Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească. Dacă sinodalitatea este o normă canonică la nivel local, ea trebuie să fie o normă și la nivel panortodox sau universal"

Preafericitul Părinte Patriarh DANIEL[1]

Tulburări în Biserica Ortodoxă Română legate de Sinodul din Creta – lămuriri ale Patriarhiei Române

În anul 2016, în insula Creta, în perioada 16-26 iunie 2016, s-a întrunit Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe. Acesta a fost un eveniment semnificativ din viața Ortodoxiei pentru că reprezintă împlinirea unei dorințe foarte vechi a Bisericilor Ortodoxe.

Din nefericire, acest Sinod a stârnit în Biserica noastră unele tulburări, alimentate de clerici și credincioși care au oferit o interpretare negativă acestui eveniment, în unele cazuri ajungându-se până la schismă.

[1] „Cuvânt inaugural la Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe", în: *Despre Sfântul și Marele Sinod din Creta 16-26 iunie 2016 – întrebări și răspunsuri*, București, Ed. Basilica, 2017, p. 4.

Reluând afirmația exagerată în mod voit de către comunicatul patriarhal din 16 decembrie 2016, prin care se reproșa contestatarilor sinodului din Creta că ar fi afirmat că acesta a proclamat ecumenismul ca dogmă de credință, autorul studiului evită să explice faptul că ecumenismul a fost proclamat de către acest sinod ca singură cale misionară a Bisericii în lume, singura formă de raportare *extra muros* a Bisericii.

Dacă ne gândim la faptul că sinodul din Creta a adoptat ecumenismul ca singură formă de a se percepe pe sine în raport cu restul lumii, adică a adoptat o adaptare a eclesiologiei sale la viziunea ecumenistă, și dacă citim declarația celor cinci episcopi greci care au denunţat declaraţiile de la Busan, spunând că **Bisericii Ortodoxe i s-a pretins să-şi ceară iertare pentru divizarea lumii creştine**: "La Consiliul Mondial al Bisericilor sau, mai bine zis, al Ereziilor, care s-a întrunit la Busan, în Coreea de Sud, au fost formulate poziţii contrare ecleziologiei ortodoxe, **s-a pretins şi Bisericii Ortodoxe să ceară iertare pentru starea de divizarea în care se află lumea creştină**, a fost pusă la îndoială infailibilitatea Bisericii noastre, a fost formulată dogma protestantă despre unitatea ecleziologică nevăzută a Bisericii care ar fi, chipurile, «multi-dogmatică»…"[1], ne întrebăm totuși: **cât de departe de adevăr este cineva care ar afirma că la Creta s-a acceptat eclesiologia ecumenistă ca viziune dogmatică a Bisericii Ortodoxe despre sine și despre ceilalți**?

Părintele Mavrichi ne mai spune că în conformitate cu documentele din Creta sinodul BOR a mărturisit că unitatea creștinilor poate fi realizată doar pe baza credinței Bisericii Ortodoxe. **Unde scrie acest lucru în documentele din Creta, anume că unitatea creștinilor se poate realiza doar pe baza revenirii ereticilor la Ortodoxie?**

Pentru a exista astfel de precizare, ar fi trebuit ca toți cei prezenți în dialogurile ecumeniste să fie recunoscuți ca eretici, lucru care nu s-a întâmplat, ei fiind numiți "biserici și confesiuni", unii mai aproape, iar alții mai departe de Biserica Ortodoxă.

Apoi, ar fi trebuit ca ei să fie invitați textual să revină la Biserica Ortodoxă, singura mântuitoare. Acest lucru nu s-a petrecut, preferându-se afirmații generale despre necesitatea unității creștinilor fără a se spune și care este baza dogmatică a acesteia.

Nu în ultimul rând, autorul studiului evită să dea răspuns la întrebarea de la care ar trebui să pornească tot demersul ecumenist: **ce cred ecumeniștii din Biserica Ortodoxă că pot obține de la dialogul ecumenist? Chiar își închipuie cineva că urmare a "mărturisirii" lor papa și toată adunarea papistă vor accepta dreapta credință, vor renunța la ideile lor eretice și se vor boteza întru dreapta credință? Că protestanții vor începe să cinstească pe Sfânta Fecioară, icoanele, preoția, moaștele, Sfânta Cruce, să accepte Sfânta Tradiție? Că și unii și alții vor renunța la promovarea de tip feminist a femeilor în preoția sacramentală?** Dacă nu vor face aceasta, și este evident că nu o vor face, care este scopul demersului?

Paradoxul papismului contemporan: papa Francisc, „infailibilul" eretic

Dacă papa este acuzat de erezie pentru că încearcă să facă unele mici schimbări în doctrină, greșite, ce e drept, oare cum ar fi acuzat de către ai săi dacă le-ar propune să renunțe la *Filioque*, la *Immaculata Conceptio*, la purgatoriu, la infailibilitate, la statutul de *Vicarius Filii Dei* și să se boteze cu toții ortodox?

În realitate, declarațiile ultimelor adunări generale ale CMB ne arată că scopul dialogului ecumenist este acela de a crea o „lume creștină" în care adevărul dogmatic să fie considerat o simplă "tradiție locală", iar "unitatea creștinilor" să se realizeze în diversitatea credințelor.

Într-o secțiune dedicată analizei documentului *Relația Bisericii Ortodoxe cu lumea creștină* autorul reia ideea că Biserica Ortodoxă se află în centrul misiunii de refacere a unității creștine în **Biserica una, sfântă, sobornicească și apostolească**.

Ceea ce uită să ne spună este că, în Mișcarea Ecumenică, toate participantele se consideră "Biserica una, sfântă, sobornicească și apostolică", lucru care nu deranjează pe nimeni, întrucât, din perspectivă ecumenistă, toate componentele CMB sunt părți ale Bisericii una, sfântă, sobornicească și apostolească din primul mileniu, pe care CMB încearcă să o reconstituie.

Acest lucru se vede și din declarația adunării de la Busan, unde s-a spus: "**Credincioşi chemării noastre comune, vom căuta împreună deplina unitate vizibilă a Bisericii Una, Sfântă, Sobornicească şi Apostolică, când**

vom exprima unitatea în jurul aceleiaşi Mese a Domnului. Căutând unitatea Bisericii, ne vom deschide pentru a primi darurile tradiţiilor fiecăruia şi a oferi darurile noastre unul altuia…”[2] (s.n.).

Oare despre Biserica Ortodoxă vorbește adunarea de la Busan, când spune că se caută unitatea vizibilă a Bisericii Una, Sfântă, Sobornicească sau Apostolică, unitate care se realizează prin “deschidere pentru a primi darurile tradițiilor fiecăruia” sau la un amestec dogmatic, canonic și liturgic, în care Ortodoxia și ereziile să redescopere “Biserica cea una”?

Și de aici se naște întrebarea: **Oare punctul 4, citat de părintele Mavrichi, din textul *Relațiile Bisericii Ortodoxe cu lumea creștină*, care spune “participarea ortodoxă la mișcarea pentru restaurarea unității cu ceilalți creștini în Biserica cea Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească nu este deloc împotriva naturii și istoriei Bisericii Ortodoxe” se referă la ce spune autorul, adică la readucerea ereticilor la Ortodoxie, sau, în duhul viclean dual al ecumenismului, de fapt are în vedere exact “Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească” a adunării de la Busan?**

Este știut că natura subtilă a ecumenismului constă tocmai în falsificarea conținutului de credință prin injectarea ereziei în mărturisirea care aparent pare ortodoxă. Spre deosebire de alte erezii, ecumenismul păstrează formele declarațiilor de credință alterând însă conținutul.

În felul acesta, în duh ecumenist, chiar și cei care spun public că Biserica Ortodoxă este Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească pot înțelege ceea ce crede de fapt ecumenismul, că Biserica Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească este doar aceea pe care urmărește a o reface ecumenismul.

Punctul 4 al documentului 6 la care trimite autorul face două referiri strict ecumeniste: mai întâi interpretează ectenia în care Biserica se roagă pentru unitatea tuturor în sensul ecumenist în care Biserica s-ar ruga pentru unitatea sa cu ereziile, iar în al doilea rând afirmă doctrina “Bisericilor nedepline”, specifică doctrinei papiste a Conciliului II Vatican, preluată de către mitropolitul Zizioulas în Ortodoxie, atunci când spune că “Biserica Ortodoxă a cultivat întotdeauna dialogul cu cei ce s-au separat de ea, **cu cei de aproape și cu cei de departe**…”.

Introducerea diferențierii “cu cei de aproape și cu cei de departe”, coroborată cu

afirmația “Biserica Ortodoxă acceptă denumirea istorică a altor biserici și confesiuni”, din celebrul articol 6 al aceluiași document, ne conduce spre concluzia că de fapt **sinodul eretic din Creta a făcut o distincție pur eclesiologică între diferitele erezii, cărora, în duhul ereziei “Bisericilor nedepline” le recunoaște diferite grade de bisericitate, pe unele considerându-le biserici, pe altele simple confesiuni, iar nu doar una istorică, cum încearcă să ne convingă autorul mai jos**.

Distincția între “biserici și confesiuni” o găsim în documentele patriarhale, pe siteurile Patriarhiei și în cărțile editate de aceasta, peste tot de decenii întregi, în condițiile în care nici în România, nici în CMB nu există vreo grupare eretică de sorginte creștină care să se numească “Confesiune”. **Adică nu există denumirea istorică de „confesiune”, pe care a recunoscut-o Creta**.

Și atunci, de unde știm că la Creta s-a vorbit despre revenirea tuturor la Biserica Ortodoxă și nu s-a folosit un limbaj dublu, menit să îi adoarmă pe ortodocși, dar și să transmită un semnal puternic “fraților” parteneri de dialog?

După ce reafirmă **iluzia restabilirii finale a unității în credința cea adevărată și în iubire**, pe care ar urma să o realizeze mișcarea ecumenistă, părintele Mavrichi face afirmația halucinantă: “**Sinodul din Creta nu doar că se așază în linia Apostolilor și a Sfinților Părinți, dar se așază explicit în continuarea Sfintelor Sinoade**” (p. 186, s.n.).

Cu alte cuvinte, sinodul ecumenist din Creta este un sinod apostolic, patristic și ecumenic. **Unde oare în trecutul istoric s-a pomenit vreun sfânt părinte sau sinod al Bisericii în care să se oficializeze dialogul cu ereticii, cărora să li se recunoască “denumirea istorică de biserică”?**

Vorbind despre recunoașterea denumirii istorice a altor biserici și confesiuni eterodoxe, autorul spune că este vorba despre o recunoaștere “a numelui istoric”, nu a “numelui teologic”. **Oare atunci când vorbim despre o “biserică”, denumirea acesteia poate fi doar istorică, fără nicio conotație teologică?** Evident că nu. Biserica nu este o instituție de stat sau o întreprindere privată, ci Trupul lui Hristos, iar atunci când recunoști mai multe denumiri istorice de “biserici” recunoști de fapt că Hristos, Capul Bisericii are mai multe trupuri, ceea ce este de neconceput.

În ziua venirii papei eretic la București, la Trinitas TV un respectat bizantinolog

explica faptul că în mileniul II, prin separarea Răsăritului de Apus s-a demarat procesul de creare a unor „denominațiuni istorice”, cu “denumiri istorice”.

Printre ele era și Biserica Ortodoxă. Aceste denominațiuni puteau găsi, în opinia vorbitorului, calea spre unitate doar abandonând balastul “experienței culturale” acumulate în secole și redescoperirea esențelor.

Aceasta este esența ecumenismului propovăduită în sinodul ecumenist din Creta și în televiziunea patriarhală.

Consideraţii teologice cu privire deciziile neortodoxe ale sinodului din Creta

Un alt detaliu care nu se uită a se aminti este că **Biserica Ortodoxă nu se află în comuniune cu “bisericile și confesiune”**, fără însă a se spune și de ce. În zilele venirii papei în România s-a spus cu grijă același lucru: Papa este reprezentantul “Bisericii Romano-Catolice” cu care însă nu avem comuniune.

De ce nu are Ortodoxia comuniune cu aceste “biserici și confesiuni”? E tributară “balastului experienței culturale” sau este ținută să nu aibă legătură cu aceste erezii pentru că ele nu sunt mântuitoare și sunt denaturări ale adevărului de credință? **Sinodul de la Creta nu spune nimic despre acest lucru, deși rolul său era tocmai să elucideze această poziție.**

După ce expune afirmația ecumenistă că dialogul ecumenist trebuie evaluat periodic și el poate fi părăsit, autorul face o referire confuză la Conferința interortodoxă de la Salonic din 1998, afirmând că “sinodul a apreciat că pozițiile, criticile și propunerile de îndreptare propuse de către ortodocși au fost acceptate și implementate în cadrul CMB”.

În realitate, *Declarația de la Tesalonic*, din 1998, spune exact contrariul: “După un secol de participare ortodoxă la mişcarea ecumenică şi ani petrecuţi în cadrul CMB, **nu observăm suficient progres în discuţiile teologice multilaterale dintre creştini. Dimpotrivă, prăpastia dintre ortodocşi şi protestanţi devine din ce în ce mai mare, în timp ce tendinţele mai sus-menţionate**[3] **în cadrul anumitor denominaţiuni protestante devin tot mai puternice**. Luările lor [ale Bisericilor Ortodoxe – n.n.] de poziţie pe aceste subiecte [limbajul inclusiv, hirotonirea femeilor, drepturile minorităţilor homosexualilor şi unele tendinţe referitoare la sincretismul religios – n.n.] au fost mereu considerate

declaraţii ale minorităţii şi, din acest motiv, **nu au putut influenţa tendinţa generală şi etosul Consiliului Mondial al Bisericilor**”[4] (s.n.).

Părintele Mavrichi le spune preoților cursanți că prezența ortodoxă în CMB este condiționată de afirmarea fără echivoc a eclesiologiei ortodoxe și a tradiției sinodale, uitând să le spună că, în conformitate cu *Declarația de la Toronto*, citată în documentul sinodului cretan, “nicio biserică nu este obligată să își modifice eclesiologia după accederea în Consiliu… din includerea în Consiliu nu rezultă că fiecare Biserică este obligată să vadă celelalte biserici ca biserici în adevăratul și deplinul sens al cuvântului”. Și atunci, **la ce folosește afirmarea eclesiologiei ortodoxe într-o adunare care nu este obligată nici măcar să recunoască Biserica Ortodoxă ca biserică în adevăratul sens al cuvântului?**

Autorul studiului afirmă cu emfază că potrivit *Declarației de la Toronto* nu este obligatorie renunțarea la propria eclesiologie, nici recunoașterea celorlalte “biserici” drept biserici în adevăratul sens al cuvântului, **uitând că ceea ce este valabil pentru membrii BO este valabil și pentru celelalte “biserici” din CMB, mai precis nici acelea nu sunt obligate să recunoască Biserica Ortodoxă ca Biserică în adevăratul sens al cuvântului, nici nu o fac, dacă ne gândim la declarația de la Porto Alegre, în care Ortodoxia e o tradiție printre altele:** “Varietatea expresiei evanghelice, a cuvântului şi a faptei, îmbogăţeşte viaţa comună. Formele diferite de expresie sunt prezente astăzi în viaţa şi mărturia diferitelor Biserici. Aşa sunt de exemplu tradiţia sfinţeniei la metodişti, dogma răsplatei pentru credinţă şi a harului la luterani, viaţa întru Duhul Sfânt la penticostali, primatul în slujba unităţii al Bisericii Romano-Catolice, valoarea intrinsecă în societatea anglicană, dogma îndumnezeirii corelate cu cea a «sinergiei» la ortodocşi. În ce măsură punctele pe care se pune accentul constituie atitudini contradictorii sau expresie a varietăţii legitime? Accesul pus pe anumite chestiuni umbreşte deplinătatea mesajului Evangheliei”[5].

Dacă este așa, și este așa, **oare “misiunea” rostirii adevărului de credință printre eretici nu se transformă, în context ecumenist, într-o contramărturisire și relativizare a caracterului unic și indiscutabil al Ortodoxiei, cu efectul nefast al reducerii Bisericii adevărate la statutul relativist de simplă prezență între alte câteva sute de “părți” ale “Bisericii Catolice a crezurilor”, cum e numit constructul ecumenist al CMB?**

Părintele Mavrichi ne spune că *Declarația de la Toronto* a fost citată la Creta pentru că "a ținut de progresia logică a argumentului" că BO nu acceptă egalitatea confesiunilor și nu e obligată să o facă, concluzionând că "a trage concluzia că Sinodul a validat ca ortodoxă *Declarația de la Toronto* sau premisele ei teologice este o falsificare grosolană".

> *Implicații eclesiologice ale aprobării documentului eretic Declaraţia de la Toronto de către pseudosinodul din Creta*

Este evident că autorul nu a priceput argumentele noastre, în care noi spunem, pe drept cuvânt că **sinodul mincinos din Creta a validat ca izvor de drept *Declarația de la Toronto***. Nu că a validat-o ca fiind ortodoxă, pentru că nimeni nu are pretenția că este ortodoxă, dimpotrivă, ea este eretică.

Însă orice student de la Drept din anul I știe că atunci când citezi un document oficial cu valoare de lege în altul cu aceeași valoare îl transformi în izvor de drept, adică îl validezi. Sinodul ecumenist din Creta a făcut acest lucru, a citat patru premise ale *Declarației de la Toronto*, nu s-a delimitat de celelalte, a folosit formularea generală „Ele [Bisericile Ortodoxe] au convingerea profundă că premisele eclesiologice ale Declarației de la Torono… sunt de importanță capitală pentru participarea ortodoxă la CMB". Dintre premisele de importanță capitală sunt citate patru, ținând de "progresia logică a argumentului". **Nu se scrie nicăieri că celelalte ar fi inacceptabile pentru BO**. De altfel, dacă discutăm și despre cele citate, ele însele sunt eretice și anulează toată mărturisirea ortodoxă pretinsă a se face în cadrul ecumenismului.

Încercând să explice faptul că ecumenismul a creat o reacție adversă în rândul populației ortodoxe de mult, părintele Mavrichi ne prezintă cel mai anticanonic text al sinodului ecumenist din Creta ca pe o soluție contra "tendințelor zelotiste și neotradiționaliste".

Astfel, art. 22 din documentul 6, în care se spune că "Biserica Ortodoxă condamnă orice tentativă de dezbinare a unității Bisericii, din partea unor persoane individuale sau grupuri, sub pretextul păstrării sau apărării Ortodoxiei autentice. După cum mărturisește întreaga viață a Bisericii Ortodoxe păstrarea credinței autentice este asigurată numai prin sistemul sinodal ce constituie dintotdeauna, în sânul Bisericii, cea mai înaltă autoritate în aspectele de credință

și reguli canonice” **este expresia noii sinodalități de tip papist, introduse de către Creta, în care vocea poporului și a clerului inferior este eliminată din procesul de receptare a deciziilor unui sinod, infailibilitatea Bisericii punându-se strict pe seama sinodului, evident a sinodului de tipul celui din Creta**.

> *Scrisoarea adresată Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române cu prilejul receptării de către acesta a deciziilor sinodului eretic din Creta*

În realitatea canonică, sinodul și poporul reprezintă cele două componente ale infailibilității Bisericii, indispensabile unul celuilalt. Același Duh care inspiră sinodalii să decidă corect în probleme dogmatice, canonice și liturgice inspiră poporul să recunoască corectitudinea deciziilor și să le accepte.

Sinodul ecumenist din Creta i-a condamnat pe cei care se preocupă pentru propria mântuire și resping deciziile necanonice. Este un gest fără precedent în istoria Bisericii.

În duhul schizoid al ecumenismului, autorul studiului de care ne ocupăm afirmă, după ce preamărește grija sinodului de a lupta contra zelotiștilor neotradiționaliști, că preocupările credincioșilor din parohii, pe care chipurile îi instigăm noi prin intermediul internetului cu “lecturi și interpretări superficiale ale realității condiționate de interacțiunea de scurtă durată”, trebuie tratate cu maximum de respect. Respectul cu care sunt tratați cei care au întrerupt pomenirea ierarhilor ecumeniști l-am văzut cu toții în anii trecuți.

> *MMB îi consideră și îi tratează pe credincioșii ortodocși proprii ca pe o “plebe”*

În încheierea studiului său, părintele Mavrichi ne spune că idealul ecumenist aparține Sfinților Părinți, fără a ne da însă vreun exemplu de Sfânt Părinte care să fi avut dialog ecumenist cu ereticii, pe care să îi fi recunoscut ca “biserică”: “Dorința aceasta pentru unitate și eforturile pentru obținerea ei prin dialog nu țin de modernitate, ci au făcut parte din istoria Bisericii și a teologiei patristice” (p. 195).

Concluzia ecumenistă a studiului: **ecumenismul este de sorginte patristică**.

La finalul acestei analize se desprind trei concluzii:

1. Ierarhia bisericească română este foarte deranjată de existența unei puternice mișcări de contestare a ei și a ecumenismului pe care îl promovează.
2. Ierarhia este, până în acest moment, la trei ani după sinodul mincinos din Creta, cu totul atașată acestui eveniment și ecumenismului, pe care îl propovăduiește prin cuvânt și faptă în fiecare zi.
3. Ierarhii români sunt surzi la vocea poporului credincios, tratând Biserica Ortodoxă Română ca pe o proprietate privată, iar poporul ca pe o plebe a cărei voce colectivă sau individuală nu valorează pentru ei nimic.

Recomandăm preoților care primesc acest ghid și se pregătesc pentru gradul profesional să arunce o privire și spre această lucrare critică, pentru a nu risca să fie contaminați ireversibil de mirajul eretic al ecumenismului.

Note:

[1] https://graiulortodox.wordpress.com/tag/declaratia-de-unitate-new-delhi/.

[2]https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/assembly/2013-busan/adopted-documents-statements/unity-statement.

[3] Vezi *supra*, p. 2.

[4] https://www.oikoumene.org/en/resources/documents/wcc-programmes/ecumenical-movement-in-the-21st-century/member-churches/special-commission-on-participation-of-orthodox-churches/first-plenary-meeting-documents-december-1999/thessaloniki-statement.

[5] *Sfântul Munte Athos, mărturie de veacuri a luptei pentru apărarea dreptei credinţe*, Editura "Părinţii Aghioriţi", Sfântul Munte Athos, p. 60.